

عنوان مقاله:

قاب آسمان در معماری ایرانی - اسلامی

محل انتشار:

اولین همایش بین المللی معماری و شهرسازی جهان اسلام در عصر جهانی شدن (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

جواد دیواندری - استادیار گروه معماری دانشکده معماری و هنر، دانشگاه کاشان

انسبه استادغفاری - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه کاشان

خلاصه مقاله:

در میان ارتباطات چهارگانه انسان از دیدگاه اسلام - با خود ، خدا، انسانهای دیگر و طبیعت - ارتباط انسانها طبیعت شگفتانگیز و در عین حال پرابهام است. در باور مکتب اسلام، طبیعت شناسی میتواند معرفت انسانهانسبت به خداوند را فزونی بخشد و نیز میتواند آنها را قادر سازد که از امکاناتی که خداوند برای خیر و سعادتآبادیشان فراهم کردهاست، استفاده کنند. از این رو آسمان نیز، به عنوان بخش عظیم و پیچیده‌ای از طبیعت، نیازمندتوجه خواهد بود. در قرآن آسمان به عنوان یکی از منابع درک عظمت الهی بیان شده و تفکر و نظاره به آن بسیارسفرارش شده است. گذشتگان به رابطه ی بین انسان و آسمان توجه ویژه ای مبذول داشته اند. به طوری که حتیبرای مردم عادی - به جز ستاره شناسان- نیز همواره امکان نگاه کردن به سقف آسمان وجود داشته است. برای مثالدر بناهای گذشته همواره دید به آسمان چه از طریق پنجره و چه از طریق حفره‌های ایجاد شده در سقف های گنبدیو چه از طریق منتقل کردن بخشی از زندگی بر روی بام های کاهگلی و نیز مهتابی ها، امکان پذیر بوده است. در مقیاسشهری نیز به دلیل ارتفاع کم ساختمان ها در شهرهای قدیم، خط آسمان در ارتفاع کمتری واقع میشد و به سببهمین امر، دید به آسمان در افق چشم ناظر امکان پذیر میگردد. به طور کل در معماری گذشته پیوند عمیق تربین زمین و آسمان از طریق معماری برقرار می گردید در حالی که امروزه بشر از اهمیت و نتایج حاصل از این ارتباطغافل شده و در معماری نیز به آن توجه ویژه‌ای نشان نمیدهد. روند پژوهش بدین گونه است که نخست با تکیه بر روش استدلال منطقی در ساحت اندیشه ی اسلامی این مهمبه اثبات رسیده که آسمان به عنوان بخش عظیمی از طبیعت منبع درک عظمت الهی است. از این رو بدین نتیجهرسیدیم که کاهش ارتباط بصری بین انسان و آسمان در عصر حاضر میتواند یکی از علل افزایش پریشان حالی ودوری از معنویات در عصر حاضر باشد. بنابراین شاید بتوان با افزایش این رابطه و ایجاد امکان نگاه همراه با تفکر برپرده ی وسیع و پر رمز و راز آسمان این خلاء را پر کرد. از آنجایی که معماری به عنوان ظرف زندگی انسان میتوانددر افزایش این ارتباط سهم به سزایی داشته باشد، افزایش دید بصری به آسمان شب و پدیده های خاص نجومی ازطریق معماری می تواند برای بهره برداران از فضا جالب توجه باشد.

کلمات کلیدی:

آسمان، پیوند زمین و آسمان، معماری ایرانی-اسلامی، آسمان در معماری ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/868200>

